

Strategi for Jordvern Norge

1. HVORFOR JORDVERN?

Vern av matjorda er nødvendig på grunn av egen matsikkerhet og fordi vi har et etisk ansvar. Vi blir stadig flere mennesker, både i Norge og globalt. Vi trenger mer mat og mer areal å produsere maten på.

Fremskrevne befolkningstall i Norge gir en befolkning i Norge på opptil 6,9 millioner mennesker (HHH) i 2050. Stortinget har vedtatt at selvforsyningsgraden skal økes fra ca. 40% til 50% allerede i 2030. Ifølge FNs organisasjon for ernæring og landbruk FAO, må verdens matvareproduksjon økes med 60 % innen 2050 for å holde tritt med befolkningsutviklingen.

I dag produserer vi under halvparten av den maten vi spiser i Norge. Resten må importeres. Dette har vi mulighet til fordi vi for øyeblikket er et av verdens rikeste land og fordi noen er villige til å selge mat til oss. FN har beregnet at over 1 milliard mennesker lever under sultegrensen, og det er ingen selvfølge at vi har samme tilgang til import i en ukjent fremtid.

Det betyr at vi i framtiden vil trenge mer areal for å produsere nok mat til alle. Når FN går ut med såpass dramatiske meldinger om verdens matvaresituasjon **må jordvern være et overordnet kriterium** i all framtidig arealforvaltning.

2. Vårt formål og visjon:

- Være den fremste pådriver for arbeidet med å redusere omdisponering av dyrka og dyrkbar jord
- Bygge og formidle kunnskap og kompetanse om praktisk jordvern i hele landet
- Danne allianser og samarbeid med organisasjoner og myndigheter for å påvirke og sikre at omdisponeringen av dyrka og dyrkbar mark i Norge reduseres til et minimum

Jordvern Norges visjon:

Nullvisjon for nedbygging av dyrka og dyrkbar mark

3. Våre mål:

- Jordvern må være et overordnet kriterium i all framtidig arealforvaltning, og knyttes til bærekraft, jordsmonnet funksjoner, selvforsyning, matsikkerhet og beredskap.
- Stortingets jordvernmål må halveres til 1000 dekar omdisponert dyrka mark innen 2035.
- Stortinget må definere et tilsvarende måltall for omdisponeringen av dyrkbar mark til maksimalt 1000 dekar i 2035.
- Det nasjonale jordvernmålet skal strammes inn ytterligere etter 2035.
- Få klare definisjoner på plass for jordvern, flytting av jord og nydyrking. Uklarhet rundt disse begrepne, målene og virkemidlene, påvirker det reelle jordvernet både i konkret plansammenheng og politisk i forhold til målsetninger, virkemidler og prioriteringer.
 - o [Matjordveileder/-plan \(Vestfold/Telemark, Trøndelag, flere kommuner erstattes av nasjonal forskrift\)](#)
 - o Kursing/opplæring/spesialisering
 - o Sertifisering
 - o Innføring av tvangsmidler knyttet til brudd på forskrift og reguleringsbestemmelser
- Innføring av obligatorisk planvask i alle kommuner

4. Hvordan nå målene:

- Holde et faglig høyt nivå på faktagrunnlag, etterrettelighet og saklighet
- Kontakt og samarbeide med blant annet NIBIO, NMBU og andre for å være godt oppdatert på områder som krever spesialkompetanse og ressurser
- [Delta og bidra i prosjekter der verktøy og metodikk for forvaltning av jordressurser utvikles og forbedres](#)
- Samarbeide og dialog med fagavdelinger på alle forvaltningsnivåer avhengig av sak
- Delta i høringer og gi gode innspill lokalt, regionalt og nasjonalt
- [Videreutvikle kommunikasjonsstrategi](#)
- Ta kontakt og bygge relasjoner med politikere, partier og organisasjoner med ansvar for ulike samfunnsområder der planstrategier og arealdisposisjon formes og gjennomføres
- Tilby og delta aktivt med foredrag og kurs, seminarer og konferanser
- Være aktive i samfunnsdebatten der jordvern er aktuelt

5. Organisasjonens oppbygning og virke:

I dag er organisasjonen bygget opp av selvstendige enheter.

- Regionale foreninger
 - o Regionale målsetninger
 - o Regional organisasjon og ressurser
 - Type organisasjon
 - Allianse
 - Medlemsorganisasjon
 - Styrevirksomhet
 - Møter og aktivitet inklusive årsmøte og valg
 - Medlemsarbeid og lokalt engasjement
 - Ekstern markering, opplysning og media eksponering
 - Samarbeidspartnere, påvirkningskanaler og ressursdeling
 - o Fylkeskommune og kommuner

- Statsforvalter
 - Næringsorganisasjoner
 - Andre frivillige organisasjoner
- Sekretariatsfunksjon
- Jordvern Norge
 - Nasjonale målsetninger
 - Nasjonal organisasjon og ressurser
 - Paraply og alliansebygger for nasjonalt jordvernarbeid
 - Styrevirksomhet
 - Møter og aktivitet inklusive årsmøte og valg/representasjon fra de regionale ledd
 - Medlemsarbeid og støtte til de regionale organisasjonene
 - Ekstern markering, opplysning og media eksponering
 - [Finansiering basert på en egen strategi](#)
 - Samarbeidspartnere, påvirkningskanaler og ressursdeling
 - Stortinget med komiteer
 - Departementer og direktorater
 - Næringsorganisasjoner
 - KS
 - [Organisasjoner og institusjoner som NIBIO, NMBU og NTNU osv.](#)
 - Andre frivillige organisasjoner
 - Sekretariatsfunksjon

[Samarbeidet mellom de regionale jordvernforeningene og alliansene må stadig bedres, og i den kommende 4-årsperioden må en se på informasjonsflyt, organisasjonsstruktur, medlemskapstilknytning og administrasjon.](#)

6. Kapasiteter og ressurser:

- Viktig å spille på samlede ressurser i hele organisasjonen ved saker som krever mye arbeid, dette kan koordineres både gjennom alliansene og via Jordvern Norge
- Regionalt er det i uoverskuelig framtid vanskelig å se muligheter for egne ansatte ressurser, evt. kan delte ressurser være aktuelt
- På kort sikt er en stilling i Jordvern Norge det realistiske siktemålet, som koordinerer og støtter regionalt arbeid sammen med styret i den nasjonale foreningen.

7. Systemer og fasiliteter:

- Datasystem for administrasjon og informasjon
- Drift av hjemmeside
- Arkiv
- Kontorplass
- Møtelokale

Jordvern Norge [må på kort sikt](#) søke etter et egnet kontorfellesskap og leie nødvendige ressurser organisasjonen ikke selv kan investere i og etablere.